

bij Open Deur 5, mei 2022

In gesprek over 'Bomen'

Bomen, het onderwerp van dit nummer. Zoals in de inleiding staat: *Bomen maken indruk op mensen door hun leeftijd, kracht en schoonheid. Ze lijken hemel en aarde met elkaar te verbinden, met hun wortels diep in de grond, hun takken tot hoog in de lucht. Bomen staan symbool voor leven. Mooi om midden in de lente een boom met elkaar over op te zetten!*

Om te beginnen

Bij de inleiding staat: *Vraag iemand 'heb je een favoriete boom?' en meestal komt er meteen een verhaal: over die klimboom vroeger in het park, die knoestige eik in het bos, de markante conifeer in de achtertuin, het rijtje knotwilgen langs de sloot ...*

- Welk verhaal komt bij u naar boven? Deel dat (eventueel in kleinere groepen als de groep erg groot is) met elkaar.
- Er zijn misschien ook bomen waar u een minder prettige herinnering aan heeft. Welke herinnering komt bij u boven?
- Een tijdje geleden raasden stormen Eunice en Franklin over Nederland. Hebt u toen bomen zien omwaaien? Wat doet het met u als u een boom ziet omvallen?

Bomen algemeen

- Van wat voor soort bomen houdt u?
- Wanneer vindt u bomen op hun mooist (voorjaar, zomer, herfst of winter)?
- Er zijn veel spreekwoorden waar bomen in voorkomen. Welke komen bij u boven?
- Willem van Reijndam vraagt zich op pag. 11 af wat de magie van bomen is. Wat is dat volgens of voor u?
- In het slotverhaal op pag. 16, over Konijn en Haas, voelt Haas zich rustiger in de buurt van een boom. Herkent u die ervaring?
- Konijn zegt in dit verhaal: *Bomen verbinden de hemel en de aarde*. Ervaart u dat ook weleens zo?
- Op pag. 14 wordt beschreven wat wij kunnen doen om minder te consumeren, zodat er minder bomen gekapt hoeven te worden. Wat doet u daar nu al aan? Zou u er nog meer aan willen doen en zo ja, wat dan?

De appelboom

Een geliefde boom is de appelboom. Deel met elkaar een lekker recept van wat je al eens maakte of zou willen maken van (zelfgeplukte) appels.

Luister (en kijk indien mogelijk) naar [Lied 982](#) uit *Liedboek. Zingen en bidden in huis en kerk*.

- Wat spreekt u aan in dit lied? En wat minder?

- Wat is volgens u de betekenis van dit lied?

In het tweede vers wordt het volgende gezongen: *Het verleden bergt de toekomst, wat die brengt, je weet het niet, nog verborgen tot het uitkomt, God alleen herschept en ziet.*

De beelden uit het eerste vers, waaronder het beeld van de pit en de appelboom, worden in deze strofe toegepast op het verleden waar toekomst uit voortkomt.

- Ervaart u het ook zoals bezongen wordt in vers 2, of hebt u er een andere beleving bij?

Het verhaal gaat dat de volgende uitspraak van Maarten Luther afkomstig is: *Als ik wist dat morgen de wereld ten onder ging, zou ik vandaag een appelboompje planten.*

- Wat betekent deze uitspraak volgens u?
- Zou u hetzelfde zeggen als Luther of staat u hier heel anders in?

Je stamboom

Het uitzoeken van je stamboom is erg populair (zie ook pag. 6).

- Heeft u zich er weleens mee beziggehouden?
- Welke karaktereigenschappen komen bij u in de familie veel voor en hebt u zelf ook? En hoe ervaart u dat?
- Lijkt u qua uiterlijk op familieleden?

Van Huub Oosterhuis zijn de volgende regels:

De bomen hebben wortels

de bomen mogen stevig staan

maar mensen moeten verder gaan.

De bomen hebben wortels

maar mensen gaan voorbij.

- Herkent u zich in deze regels?
- Bent u in deze zin weleens 'jaloers' op bomen?

Eigen geloofsbiografie

Het volgende gespreksonderwerp over de eigen geloofsbiografie is erg waardevol om met elkaar te doen, maar neemt behoorlijk wat tijd in beslag. Houd daar rekening mee.

Nodig: wit papier en potloden

Alle deelnemers tekenen op hun vel papier een boom met wortels, stam en kruin. Bij de wortels schrijven ze herinneringen/ervaringen over de eigen geloofsopvoeding uit in hun jeugd. Daarna delen ze met elkaar wat ze hebben opgeschreven.

Vervolgens schrijft elke deelnemer bij de stam (in steekwoorden) antwoorden op de volgende vragen:

- Welke plek of rol heeft geloven in het dagelijks leven?
- Wat of wie is God voor u?
- Wat vindt u moeilijk als het over geloven gaat?
- Hoe heeft uw manier van geloven zich ontwikkeld in de loop van de jaren?

Verdeel de groep in kleinere groepjes van 4 deelnemers. Vertel aan elkaar hoe de stam van uw boom eruitziet; dik, stevig, dun, glad of juist ribbelig of met deuken? Wat zegt dit?

Dan komt de kruin. Teken vruchten in de takken en schrijf hier (geloofs)onderwerpen bij die u belangrijk vindt om door te geven.

Besprek dit weer met elkaar en bedenk vervolgens hoe u hiervan iets kunt doorgeven.

Bomen in de Bijbel

Er zijn heel wat bijbelverhalen waar bomen een rol in spelen.

- Wat vindt u een mooi bijbelverhaal waar een boom in voorkomt?
- Met welk bijbelverhaal waar een boom in voorkomt heeft u minder?

Op pag. 5 schrijft Eva van Urk-Coster: *Bomen weerspiegelen dus iets van Gods heiligheid, als we goed naar ze kijken en luisteren.*

- Herkent u dat? Verklaar u nader.

Lees met elkaar Psalm 1

1 Gelukkig de mens

*die niet meegaat met wie kwaad doen,
die de weg van zondaars niet betreedt,
bij spotters niet aan tafel zit,*

*2 maar vreugde vindt in de wet van de HEER
en zich verdiept in zijn wet, dag en nacht.*

*3 Hij zal zijn als een boom,
geplant aan stromend water.*

*Op tijd draagt hij vrucht,
zijn bladeren verdorren niet.*

Alles wat hij doet komt tot bloei.

4 Zo niet de wettelozen!

Zij zijn als kaf

dat verwaait in de wind.

*5 Wettelozen houden niet stand waar recht heerst,
zondaars niet in de kring van de rechtvaardigen.*

*6 De HEER beschermt de weg van de rechtvaardigen,
de weg van de wettelozen loopt dood.*

- Welke gedachten en/of gevoelens komen bij u boven bij de woorden van deze psalm?
- Wat doet de mens die in vers 1 gelukkig geprezen wordt niet en wat doet hij wel?
- Waardoor blijft de boom uit vers 3 altijd groen?¹
- Wie lijkt er volgens deze psalm op een boom? Waarom? Leg uw antwoord uit.
- Hoe kun je zelf volgens Psalm 1 op een boom lijken?
- Hebt u weleens het gevoel zo'n boom te zijn? Verklaar u nader.
- In de psalm gaat het ook over wettelozen. Waar lijken deze mensen op?
- Welke boom past volgens u goed bij deze psalm?
- Wat neemt u voor uzelf mee uit Psalm 1?

Ter afsluiting

Op pag. 4 staat kort een verhaal genoemd over een vioolbouwer.

Lees, ter afsluiting, de uitgebreidere versie van dit verhaal voor:

¹ Enkele vragen uit dit onderdeel zijn overgenomen van <https://jongprotestant.protestantsekerk.nl/werkvormen/het-goede-leven-groeien-als-een-boom>

In de viool staat deze spreuk: 'Toen ik nog in de bossen leefde, heb ik gezwegen; nu ik gestorven ben, zing ik.'

Want hoe gaat het: in het bos staat een boom, naast een boom naast een boom – en nooit een groet, een teken. Totdat zo'n boom gepakt wordt, de takken gaan eraf, de schors wordt afgestroopt, de stam wordt stuk gezaagd tot planken. Mijn God, welke martelingen ondergaat zo'n boom nog meer.

Eindelijk komt het hout terecht bij de vioolbouwer. En daar is het wonder gebeurd: het hout is die licht gebogen viool geworden; ze ligt in de handen van de speler: 'Nu ik gestorven ben, zing ik.'

Luister met elkaar naar [Psalm 1](#) van The Psalm Project.

Ga naar buiten voor een ommetje en bewonder de bomen die u onderweg tegenkomt.

Sluit af met koffie en appeltaart. Of maak, als er daarvoor gelegenheid is, appeltaart met elkaar.

Anne ter Schuur, predikant te Waddinxveen

archief gesprekshandreikingen

Op open-deur.nl/gesprek vindt u alle gesprekshandreikingen bij de nummers van *Open Deur* vanaf januari 2007.